

הפורתח בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu

דרשו ד' ועוזו

קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום חמישי א' ניסן תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר גט | דף הכולל: 0.
דף היומי בהלכה: מתחילת סימן קכ"א עד סימן קכ"ב אמצע סעיף א' 'ומיהו'.
מוסר: שמירת הלשון - 'וישלחו' עד 'כי שמעת'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. חשבון הנפש פ"ג "ואלה אחי שלושים פנים" סוף פרק ד'

כשהגיע הרבי מסקולען לביקור בארץ הקודש, ביקש להשתטח על ציונו של הרשב"י במירון. ועלה לעבר הציון הקדוש באימה ובסילודין. בעודו מניח את רגלו על דלת הכניסה למערה, ולפתע נשמעו צעקות: "מנוול ארויס! מנוול ארויס!" מנוול צא החוצה!

וּנְפֹשׁ כִּי תַחַטָּא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עַד אִוֶּרָא

מן הסתם אחד האומללים הללו עומד על הציון וזועק מנהמת ליבו.
כשראה שדבריו אינם מניחים את דעתו של הרבי, כנס רבי מאיר פנימה כדי לברר על מה ולמה נשמעו הזעקות. הסתבר כי אחד התמהוניים ששהו על הציון, החליט לגרש מתוכו את היצר הרע, שביקש להכשילו בדבר עבירה. במר ליבו זעק האיש לעבר היצר הרע שבקרו: "מנוול ארויס!" מנוול צא החוצה!

רבי מאיר יצא מהמערה וסיפר לרבי מסקולען כי הזעקות לא כוונו לעבר בשר ודם אלא כנגד היצר הרע. "רבי'ה אפשר להיכנס אל הציון הקדוש בלי שום חשש!" אולם הרבי מסקולען עמד על דעתו וסירב להיכנס למערה כשנימוקו עמו: "אתה שמעת תמהוני זועק, אבל אני שמעתי בת קול משמים. כשאני בא להיכנס לרבי שמעון בר יוחאי בפעם ראשונה בחיי, ובמקום ברכת שלום אני שומע את הזעקה 'מנוול ארויס', אני שומע בת קול משמים המכריזה שעדיין אינני ראוי להיכנס למערה הקדושה".

האדמו"ר סיים את דבריו, סב על עקביו וירד חזרה לביתו של רבי מאיר שטרן. במשך שבועיים שהה הרבי מסקולען במושב מירון מבלי לעלות לציון. במשך הזמן הזה הוא הקים ישיבה על קברו של רבי שמעון בר יוחאי. האדמו"ר טרח והשיג מימון ומבנה, והביא רבנים ותלמידים. רק לאחר שהישיבה עמדה על מכונה, חש הרבי מסקולען כי הוא ראוי לשהות במחיצתו של רבי שמעון בר יוחאי והשתטח על הציון הקדוש.

התורה מצווה על אדם שהיה עד למעשה עבירה לא לכבוש את עדותו ולאומרה בפני בית הדין. אולם ציווי זה טומן בחובו רמז נלווה והוא, שכשמתרחש לפני האדם מעשה עבירה, הדבר מעיד כי גם הוא עצמו פגום באותו תחום שנאמר: "וּנְפֹשׁ כִּי תַחַטָּא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עַד אִוֶּרָא" (ויקרא ה א), כלומר שמאחר שנפשו חטאה זימנו לו משמים לשמוע או לראות את מעשה העבירה.

רבי אליעזר זוסיא פורטוגל זצ"ל, מייסד חסידות סקולען, ניצל מהנאצים בעור שיניו והיגר מרומניה לארצות הברית לאחר מלחמת העולם השנייה. בארצות הברית הוא הקים חצר חסידית מפוארת ששמה יצא לתהילה.

כשהרבי מסקולען הגיע לביקור בארץ הקודש, הוא ביקש להשתטח על ציונו של רבי שמעון בר יוחאי במירון. מי שליווה את הרבי מסקולען, היה רבו של מושב מירון, **רבי מאיר שטרן זצ"ל**. השניים עלו יחדיו לעבר הציון הקדוש באימה ובסילודים. הרבי מסקולען כבר הניח את רגלו על דלת הכניסה למערה, כשלתע נשמעו צווחת מחרידות: "מנוול ארויס! מנוול ארויס!" מנוול צא החוצה! מנוול צא החוצה!

הרבי נבעת ופסע צעד לאחור. רבה של מירון ניסה להרגיע את רוחו הסוערת של האדמו"ר: "רבי'ה, אין צורך להתרגש, באתרא קדישא מירון יש לא תמהוני אחד ולא שניים. יש כאן כמה וכמה תמהוניים.

את הדרך חזרה ליגואר הנוצצת עשה המנהל כשהוא אפוף מחשבות. הוא התבונן בשקע המכוער שנגרם למכונית מהאבן שנזרקה, וקיבל החלטה מהירה לא לתקן את הנזק לעולם

הקב"ה אומר: "מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ, שיושב אני ומצפה להן לישראל יותר מאב לבנו

לוודא שהילד הנכה לא ספג פציעה חמורה, הרגיע המנהל את האח המבוהל ונפרד ממנו לשלום.

את הדרך חזרה ליגואר עשה המנהל כשהוא אפוף מחשבות. הוא התבונן בשקע המכוער שנגרם למכונית, וקיבל החלטה מהירה לא לתקן את הנזק לעולם כתזכורת למסר הבא: "אל תתנהל בחיים מהר מידי באופן שיחייב לזרוק עליך לבנה כדי לזכות בתשומת ליבך".

הקב"ה פונה אלינו ומדבר אל הנפש שלנו. כשאנינו מתפנים להקשיב, הוא נזקק לזרוק עלינו לבנים כדי לעורר אותנו ולהשיג את תשומת ליבנו. ביד כל אחד מאיתנו נתונה הבחירה, האם להקשיב מיד או להמתין עד שהקב"ה יזדקק לזרוק עלינו לבנים. הקב"ה אומר: "מעיד אני עלי את השמים ואת הארץ, שיושב אני ומצפה להן לישראל יותר מאב לבנו ומאישה לבתה שיעשו תשובה" (תנא דבי אליהו כט). הקב"ה יושב ומצפה שנקשיב לאותות הנקרים בדרכנו ונשוב אליו כבנים השבים לאביהם. (רבי יעקב שיש - לרומם)

מנהל בכיר, צעיר ומצליח שעט ביגואר החדשה שלו לאורך רחוב שכונתי הומה. תוך כדי נסיעה במהירות מופרזת, הוא הביט לצדדים ווידא שלא מגיחים ילדים מבין המכוניות החונות. לפתע פגעה בדלת היגואר לבנה גדולה וכבדה. המנהל הנחרד עצר בחריקת בלמים ונסע לאחור לעבר המקום שממנו נזרקה הלבנה. המנהל הזועם זינק מהמכונית, תפס את הילד הנבון שעמד במקום והחל לנזוף בו: "מה זה צריך להיות? למה זרקת לבנה? זו מכונית חדשה! אתה יודע איזה נזק גרמת?"

הילד המבוהל התנצל בדמעות: "אני מצטער אבל לא ידעתי מה לעשות, זרקתי את הלבנה כי אף אחד לא עצר לעזור לי. אתה רואה את הילד ששוכב שם בין המכוניות החונות? זה אחי הנכה! הוא נפל מכיסא הגלגלים שלו ונפצע. אני לא מצליח להרים אותו. אולי אתה מוכן בבקשה לעזור לי להושיב אותו בחזרה על כיסא הגלגלים?" הנהג הנסער ניסה לבלוע את הגוש שאיים לחנוק את גרונו. הוא הרים בעדינות את הילד הנכה, הושיב אותו בכיסא הגלגלים וניקה את פצעיו בממחטה נקייה. לאחר שערך סריקה מהירה כדי

חודש ניסן הוא חודש של הנהגה למעלה מגדר הטבע. הפייטן לפרשת החודש מגדיר אותו: "חודש אשר בו ישועות מקיפות". מה פירוש הדבר?

חודש אשר בו ישועות מקיפות

מה שלוקחים ואומרים לבעל המכולת: "אדון דוד, תרשום". מה פירוש 'תרשום'? מתי ישלמו? פעם בשבוע או פעם בחודש, היה בעל המכולת עושה חשבון ושולח עם אחד הילדים פתק להורים שישלמו. כך היו עושים כולם - קונים בהקפה ומשלמים כאשר היה כסף. מי הבטיח לבעל המכולת שהקונה ישלם? הוא ידע שבסוף הוא ישלם ולא דאג.

זה הפירוש "ישועות בו מקיפות". נותנים לנו ישועות 'בהקפה'. הכתוב אומר (שמות יב, ו): "וְהָיָה לָכֶם לְמִשְׁמַרְתָּ עַד אֲרֻבָּעָה עֶשְׂרִים יוֹם לַחֹדֶשׁ הַזֶּה וְשִׁחַטוּ אֹתוֹ כָּל קֶהָל עַדְתְּ יִשְׂרָאֵל בֵּין הָעֲרֻבִים". אומר רש"י: "זה לשון ביקור, שטעון ביקור ממום ארבעה ימים".

חודש ניסן הוא חודש של הנהגה למעלה מגדר הטבע. הפייטן לפרשת החודש מגדיר אותו: "חודש אשר בו ישועות מקיפות". מה פירוש הדבר?

יש האומרים פשט מאוד יפה: החודש שלפני ניסן הוא חודש אדר, ראשי תיבות: 'אני ד' רופאך', ואילו חודש אייר אף הוא ראשי תיבות 'אני י"י רופאך', ואם כן חודש ניסן 'מוקף' בישועות משני צדדיו.

בספרים הקדושים מובא ביאור נוסף: לפני כמה עשרות שנים, לא היה רחוב בבני ברק שלא היתה בו מכולת קטנה. בעל המכולת הכיר את כל הקונים, והיו נכנסים אליו הקונים, לוקחים

שנתן להם. כיצד? כי זהו "החודש אשר בו ישועות מקיפות" -
נותנים ישועות בהקפה. 'תרשום ... יהיה בסדר, אני אשלם בסוף'...
בחודש ניסן נגאלנו, בזכות הישועות שקיבלנו בהקפה. לכן זה
החודש שכל אחד יכול לבקש בו ישועה בהקפה.
(רבי ברוך רוזנבלום שליט"א - הגדת נעימות יאמרו)

שואל רש"י: "ומפני מה הקדים לקיחתו לשחיטתו ארבעה ימים,
מה שלא צוה כן בפסח דורות? היה רבי מתיא בן חרש אומר: ...
הגיעה שבועה שנשבעתי לאברהם שאגאל את בניו ולא היו בידם
מצוות להתעסק בהם כדי שיגאלו... ונתן להם שתי מצוות, דם
פסח ודם מילה, שמלו באותו הלילה".
הקב"ה גאל אותם ללא שהיו להם מצוות, רק אותן שתי מצוות

תזכורת לנבחני דרשו

מבחני דרשו קנין תורה יתקיימו ביום שישי ב' ניסן

מבחן דף היומי קנין תורה מס' 39:

הדף היומי: מסכת נזיר כו. - נזיר נה:

קנין משניות: משניות אבות ד', ו', עד אבות ה', ב'

מבחן קנין חכמה מס' 39:

ספר חובת הלבבות: חובת הלבבות שער חשבון הנפש פרק ג' -
"והעשרים חשבוננו עם נפשו", עד פרק ג' - "ואלה אחי שלושים פנים"

מבחני הדף היומי בהלכה מס' 13:

משנה ברורה: סימן ק"ו סעיף ב', עד סימן קי"ט

מוסר: שמירת הלשון - חלק ב' פרק ב' - "ולמה הדבר דומה" עד פרק י"א - "ויבוא יוסף"

מבחני דף הכולל מס' 31:

הדף היומי: מסכת נדרים סד. - פד:

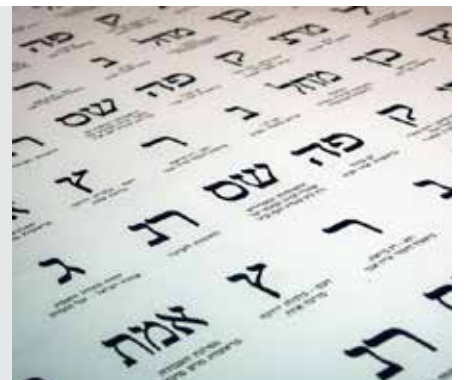
מבחני חבורת ש"ס מס' 9:

מסכת בבא קמא פח: - צח:

מבחני דף היומי ירשלמי מס' 1:

פאה ב. - לו:

בבחירות לאחר מכן התגייס הבחור בעל התשובה
לסייע בשכנוע מצביעים שאינם שומרים תורה ומצוות,
בכשרונו הרב עלה בידו לשכנע מאה חילונים להצביע
למפלגות חרדיות. הפעילים התפעלו ממנו ביותר, והכניסו
אותו למעונו של רבי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל

קרובן - קרבה לה'

הפעילים התפעלו ממנו ביותר, והכניסו אותו למעונו של רבי
אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל. כששמע הרב שטיינמן את פועלו
של הבחור, התפעל ממנו ואמר: "יישר כח. עשית קידוש ה' גדול!"
אמר הבחור: "כבוד הרב, אני כבר בגיל השידוכים. אני מבקש
שהרב יברך אותי שאקבל שידוך עם דירה מסודרת".

אדם פי יקרוב מכם (א, ב)
בחור חילוני הגיע לישיבה תיכונית, 'נשרף' וחזר בתשובה
שלמה. בבחירות לאחר מכן הוא התגייס לסייע בשכנוע מצביעים
שאינם שומרים תורה ומצוות, ומאחר וניחן בכושר שכנוע, עלה
בידו לשכנע מאה חילונים להצביע למפלגות חרדיות.

המצוה שעשית על דירה שתקבל בין כך וכך?!"
באותו רגע הבחור קיבל שיחת מוסר שהייתה שווה כמו מאה שיחות, הוא הבין מה צריך להיות המבט על מצוה ועל קרבת ה'. עשית מצוה וזכית לקרבת ה', במה אתה מחליף את המצוה? במה אתה ממיר אותה?!

אדם צריך לקחת את התורה והמצוות שהוא עושה ולנצלם לקרבת ה'. זה קרבן!

(רבי גואל אלקריף שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

הרב שטיינמן הביט בו כאילו הוא נפל מהירח. "מה??? בניית בגן עדן מאה עולמות, ואתה מוכן למכור אותם בעבור דירה?!"
השיב הבחור: "כבוד הרב, אני בא ממשפחה חילונית. אבא שלי לא מרוצה מכך שחזרתי בתשובה, והוא לא יתן לי שקל אחד לחתונה. אין מי שידאג לי לדירה!"
"אם כך, על אחת כמה וכמה שהקב"ה ידאג לך". אמר לו הרב שטיינמן. "הרי אתה בן של הקב"ה. וכי יעלה על הדעת שהקב"ה אומר שמי שיש לו אבא - הוא ידאג לו לדירה, ומי שאין לו אבא שדואג לו - ישאר בלי דירה? כיצד אתה חושב לבזבז את שכר

המגיד מדובנא מבאר את הדברים במשל מופלא על סוחר היהלומים. רבי חיים בריסקער קילס מאד את המשל הזה ואמר עליו שהוא פשט אמיתי, לאמיתה של תורה

אם יגעת - זו אינה המזוודה שלי!

כבדות - סימן שבאכסניה ששהיתי בדרכי הבינו שיש במזוודה אוצרות, ובזמן שלא שמתי לב רוקנו את תכולתן, ומילאו אותן באבנים...

והנמשל - הקב"ה אומר לישראל: אם אני רואה אנשים שקשה להם לשמור תורה ומצוות, וזה מעייף ומייגע אותם - סימן מובהק הוא ש"לא אותי קראת יעקב!" והראייה לכך היא: "כי יגעת בי ישראל" - שהרי אתם מתייגעים ומתקשים בעבודתי. צדיקים, כשלומדים ומקיימים מצוות, אינם חשים עמל וטורח, אלא אדרבה יש להם טעם ועונג בקיומן.

הדבר מצוי בפרט אצל בחורים צעירים שמתלוננים ואומרים: קשה לי לקום לתפילה, קשה לי להתרכז בתפילה, קשה ללמוד... לבחורים האלו - אומר ראש הישיבה, רבי גרשון אדלשטיין שליט"א - חסרה הכוונה. אולי הם לא לומדים לפי טבעם, או שהם לומדים כדי למצוא חן בעיני מישהו, או למען הכבוד וכיוצא בזה. המשנה אומרת (אבות ו, ד): "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן וחיי צער תחיה ובתורה אתה עמל, ואם אתה עושה כן אשריך וטוב לך - אשריך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא". מי שאין לו את ה"אשריך בעולם הזה" - סימן שהוא לא מצוי ב"דרכה של תורה". עם הכוונה נכונה, שתקרב אותם באמת לקב"ה, הם ירגישו נעימות ושמחה בתפילה, בלימוד התורה ובקיום מצוות.

על קווי ה' נאמר (ישעיהו מ, לא): "וְקוֹי ה' יְחַלְּפוּ כַח יַעֲלוּ אֶבֶר פְּנִשְׂרִים יְרוּצוּ וְלֹא יִגְעוּ יִלְכוּ וְלֹא יִעֲפוּ". זאת ועוד, הרבה פעמים יצר הרע מסבך אותם עם כל מיני נערווען, כל מיני חומרות שאינן מתאימות לכוחותיהם. הכל כדי שירגישו "כי יגעת בי"...

ולא אתי קראת יעקב כי יגעת בי ישראל (מתוך ההפטרה)
המגיד מדובנא מבאר את הדברים במשל. רבי חיים בריסקער קילס מאד את המשל הזה ואמר עליו שהוא פשט אמיתי, לאמיתה של תורה:

סוחר יהלומים היה נוסע פעמיים בשנה ליריד. הוא היה מתאכסן במלון קבוע, בחדר מסויים. במלון עבד נער שהיה מעלה לו את המזוודות לחדר ובתמורה לכך היה מקבל תשר בסך חמש קופיקות.

פעם אחת, כשהסוחר ביקש לשלם לנער את חמש הקופיקות, לאחר שהלה סיים לעלות לו את המזוודות, הנער התרגז וקרא: "אין מה לדבר על פחות משני רובלים!"

"יפה מאד", קרא לעברו הסוחר. "קיבלת מושגים..."
"לא קיבלתי מושגים", השיב הנער. "בכל פעם המזוודות שלך לא שקלו כמעט כלום. העליתי אותן בלי שום מאמץ. לכן הסתפקתי בחמש קופיקות. הפעם הן שקלו טונות... שברתי את כל העצמות שלי כדי להעלות אותן, ולכן מגיעים לי שני רובלים לפחות!"

מששמע הסוחר את דבריו - התעלף! שפכו עליו דליי מים, הוא התעורר, וכעבור שנייה או שתיים התעלף פעם נוספת... לאחר ששבה רוחו אליו, קרא לעברו הנער בבהלה: "אני מוותר על שני הרובלים, העיקר שלא תתעלף עוד פעם..."

שאלו את הסוחר: "גביר כמוך מתעלף בשביל שני רובלים?"
"לא זו הסיבה שהתעלפתי. התעלפתי כי יצאתי נקי מכל נכסיי, הפכתי לעני ואביון! אם הנער התאמץ לסחוב את המזוודות - סימן שהן אינן המזוודות שלי! המזוודות שלי קלות ביותר. הן היו מלאות ביהלומים שכמעט ואינם שוקלים כלום. אם הן היו

מהסבל, ולא זו בלבד שלא רטן, אלא הוא היה נראה שמח... שאלתי אותו: "לא קשה לך?" והוא חייך ואמר: "הלוואי עוד מאה כאלה..." "וחשבת לי לעצמי", סיים המגיד, "למה לסבל היה קשה ולילד לא? כי לילד היו אלו המזוודות שלו... הסבל לא סחב את המזוודות שלו..."

הכלל הוא: דבר שאדם אינו מוצא בו עניין - הוא מתקשה לבצעו, וזאת הגם שבמציאות יש לו עדיין את הכח לעשייתו. וכן להיפך: כאשר אדם מוצא טעם בדבר מסוים והוא משתוקק לעשותו - הוא מוצא כוחות בעצמו גם כאשר מצד טבעו הוא חלש. עצם ההשתוקקות לדבר מסוים נוסכת באדם כוחות שהם הרבה מעל ומעבר לכוחותיו הטבעיים.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א - נאה דורש החדש על ויקרא)

שמעתי פעם משל נוסף מפי אחד המגידים, דומה במקצת לסגנון המשל של הדובנער מגיד:

אותו מגיד סיפר שפעם אחת הוא התהלך ברחובה של עיר ביום קיץ לוהט וראה סבל מבוגר, רוכב על תלת אופן, מסתובב גם הוא ברחובות, סוחב לאנשים חבילות מהכא להתם. "פיו לא הפסיק לפלוט קללות", סיפר המגיד, "את מזג האוויר, את האנשים, את המדינה, את התחבורה, את הפקקים. את כולם הוא ניאץ וקילל..."

"בסוף היום", ממשיך ומספר, "הגעתי לבר מצווה של בן אחי. בסיום האירוע ראיתי את נער בר המצווה, שקיבל עשרות ספרים במתנה, סוחב את כל הספרים ומעלה אותם בידי לביתו, בקומה רביעית, בלי שום תלונות. הילד הקטן הזה עבד פי מאה יותר קשה

יש לנו עצה נפלאה, הזולה ביותר שיכולה להיות: להעביר על המידות! פגעו בך, אתה יכול לענות, ואתה שותק! זה ברור שלא קל לשתוק, ומכל מקום זה הרבה יותר קל מייסורים אחרים נוראים שאנשים עוברים כאן בעולם הזה...

המעביר על מידותיו

מודים! הרסנו לך את החיים. בשנים היפות ביותר של חייך, מגיל שבע-עשרה, ישבת בגללנו בבית סוהר. עקרנו אותך מבית יעקב והשלכנו אותך לארץ טמאה. אילצנו אותך לעבור ניסיונות קשים מאד. הכל אמת, וכל מה שתחליט לעשות לנו אכן מגיע לנו בדיון. אבל אנחנו רוצים להציע לך עסקת חיים: "אנא שא נא" - ישר והפוך. אם אתה תעביר על מידותיך ותמחל לנו - תקבל בחזרה מן השמים שימחלו גם לך, כי כל המעביר על מידותיו מעבירים לו על כל פשעיו.

ידועים דברי הגאון מוילנא זצ"ל על הפסוק (שמות ל, יב): "וְנָתַנּוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ לְה' ", תיבת "ונתנו" נקראת ישר והפוך, ללמד כי מי שנותן צדקה - נותנים לו בחזרה מן השמים.

צריכים לזכור שעומק הדין בשמים, על כל חטא וחטא - הוא נורא ואיום. מי שזוכה לקבל ייסורים בעולם הזה - נחשב שיצא בזול. הייסורים מנקים אותו פה ולא שם. אבל יש לנו עצה נפלאה, הזולה ביותר שיכולה להיות: להעביר על המידות! פגעו בך, אתה יכול לענות, ואתה שותק! זה ברור שלא קל לשתוק, ומכל מקום זה הרבה יותר קל מייסורים אחרים נוראים שאנשים עוברים כאן בעולם הזה, וקל וחומר מהייסורים שעוברים למעלה בעולם הבא.

(רבי אליהו דיסקין שליט"א)

וּנְפֹשׁ כִּי תַחַטָּא וְשִׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עַד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע אִם לֹא יֵגִיד וְנִשְׂא עֹנוֹ (ה, א)

בספר "דן ידיו" כתוב, שבפסוק זה טמון רמז נפלא לדברי הגמרא (ראש השנה יז ע"א): "כל המעביר על מידותיו מעבירין לו על כל פשעיו, שנאמר 'נשא עון ועבר על פשע', למי נושא עון? למי שעובר על פשע", ופירש רש"י: "המעביר על מידותיו - שאינו מדקדק למדוד מידה למצערם אותו, ומניח מידותיו והולך לו".

כשאדם מבייש את חברו ומשמיע נגדו קול אלה - על החבר לדעת כי ה' אמר לו לקלל! והסיבה לכך היא משום שהמקולל חטא, ומשמים רוצים לנקות אותו בעולם הזה במקום בעולם הבא, ולכן מביאים עליו ייסורים, מביישים אותו, מקללים אותו. וזהו שמרמז הכתוב: בגלל ש"ונפש כי תחטא" - לכן הביאו עליה משמים ש"ושמעה קול אלה".

וממשיך הכתוב: "וְהוּא עַד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע" - המקולל יכול לענות למקלל, יש לו מה להשיב לו בחזרה... ואף על פי כן, "אם לֹא יֵגִיד" - אם הוא מעביר על מידותיו ושותק, מה שכרו? "וְנִשְׂא עֹנוֹ" - הקב"ה מעביר לו על כל פשעיו!

רמז נפלא נוסף יש בכתוב (בראשית נ, יז): "כֹּה תֹאמְרוּ לְיוֹסֵף אֲנָא שָׂא נָא פֶשַׁע אֲחִיךָ וְחַטָּאתָם כִּי רָעָה גָּמְלוּךָ". המילים "אנא שא נא" נקראות ישר והפוך. באו אחי יוסף ואמרו לו: נכון, אנחנו

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל? שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

שעות ספורות לפני שרבי גדליה משה נפטר, ראיתי אותו משנן עשרות פעמים את מזמור ט"ו בתהילים: "מזמור לדוד ה' מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך. הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו.. וגו'. התפלאתי ושאלתי אותו מה פשר החזרה על המזמור הזה כל כך הרבה פעמים?

הדרכון שפותח את כל השערים

להבדיל, המשיך רבי גדליה משה, בשמים יש הרבה היכלות קודש, כשלכל אחד שער כניסה משלו. יש שער שנפתח לנשמה שעבדה על עצמה בעולם הזה בעניין תפילה, ויש שער שנפתח לזו שעבדה על עצמה בעניין לימוד תורה, וכן על זה הדרך עוד שערים שנפתחים בפני מי שעבד על עצמו בנושאים אחרים. אבל יש דרכון שפותח את כל השערים בשמים! מי שמחזיק בו יכול לגור באוהל ה' ולשכון בהר קדש. ומי הוא בעל הדרכון הזה? דוד המלך מפרט: "הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו לא רגל על לשנו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא עשה לרעהו רעה ונזהר שלא לבייש את ידידיו וקרוביו. "ואני יכול להעיד על עצמי", סיים רבי גדליה משה, "שאף פעם לא פגעתי במישהו. לא גרמתי רע לאיש. עכשיו, כשאני עומד לעצום את עיניי ולעלות לשמים, כביכול לארץ אחרת - אזדקק ל'וויזה' שתפתח עבורי את השערים. אני משנן לעצמי את פרטי הוויזה שאיתה בע"ה יפתחו לי השערים".

גיוואלדיג! שיהודי יכול להעיד על עצמו עדות שכזו!
(רבי אהרן טויסיג שליט"א)

או עשק את עמיתו (ה, כא)

בירושלים התגורר הרבי הקדוש רבי גדליה משה מזוועה, בנו של רבי שלומק'ע מזוועה זצ"ל. רבי אליהו רוט, שזכה להיות המשמש בקודש של רבי שלומק'ע, סיפר: שעות ספורות לפני שרבי גדליה משה נפטר, ראיתי אותו משנן עשרות פעמים את מזמור ט"ו בתהילים: "מזמור לדוד ה' מי יגור באהלך מי ישכן בהר קדשך. הולך תמים ופעל צדק ודבר אמת בלבבו. לא רגל על לשנו לא עשה לרעהו רעה וחרפה לא עשה לרעהו רעה".

התפלאתי, ממשיך רבי אליהו לספר, ושאלתי אותו מה פשר החזרה על המזמור הזה כל כך הרבה פעמים? וכך השיב: אדם שנוסע למדינה זרה חייב להצטייד בדרכון ובוויזה. לא כל המדינות מעניקות אישורי כניסה לאזרחים מכל המדינות. אולם יש דרכון שנקרא "דרכון אינטרנשיונל". זהו דרכון דיפלומטי המוענק לאנשים חשובים במיוחד, והוא מעניק אפשרות כניסה בשעריה של כל מדינה.

שנה אחת, בליל בדיקת חמץ, פתח הרבי את המגירה, והנה שוד ושבר, המגרה ריקה לחלוטין. אין בה פרוטה לפורטה. כל הכסף שנחסך במשך שנים רבות, והיה מיועד להשאת הבנים והבנות, נעלם ואיננו. בני המשפחה פנו אל המשטרה, וזו חקרה ודרשה, אך ללא הועיל

הגזילה אשר לא גול...

הכסף שנחסך במשך שנים רבות, והיה מיועד להשאת הבנים והבנות, נעלם ואיננו. בני המשפחה פנו אל המשטרה, וזו חקרה ודרשה, אך ללא הועיל. לימים התחתן ר' מאיר, ועבר להתגורר בעיר אחרת. עד מהרה נתפרסם שהוא בנה לעצמו בית יפה, וריהט אותו ברהיטים יקרים. החשד החל להתעורר אצל הרבנית, והיא שתפה בכך את הרב. "הרי ר' מאיר היה חסר כל, כאשר שהה אצלנו", אמרה הרבנית, "ומניין יש לו פתאום כסף לבנות לעצמו בית מפואר ולרכוש רהיטים יקרים? כנראה, הוא זה שגנב את כספנו".

והשיב את הגזלה (ה, כג)

ר' מאיר רוטשילד, אבי משפחת רוטשילד המפורסמת, היה חסיד נאמן של הרבי מצ'ורטקוב, והיה מבני ביתו הקבועים. הרבי חסך במשך שנים סכום גדול עבור נישואי בניו ובנותיו, ושמר את צרור הכסף במגירת שולחנו. במשך כל השנה לא היה הרבי פותח את המגירה, ורק בליל בדיקת חמץ היה פותח אותה, כדי לבדוק אם אין בה חמץ. שנה אחת, בליל בדיקת חמץ, פתח הרבי את המגירה, והנה שוד ושבר, המגרה ריקה לחלוטין. אין בה פרוטה לפורטה. כל

להתלוות אליהם לתחנת המשטרה, כי למפקד יש בשורה טובה עבורו. הלה קיבל את הרבי בכבוד, ושאלו על אודות גניבה גדולה שאירעה בביתו לפני חודשים רבים.

"אכן, כן", אמר הרבי, "התלוננו אז במשטרה, אך ללא תוצאות".
"כבוד הרב", בישר לו המפקד בשמחה, "מצאנו את הגנב!"
הרבי החוויר ואמר: "אינני מבין, הרי הגנב החזיר כבר את הגנבה".

"לא יתכן", אמר המפקד. "שמע את אשר אירע. כפרי עני אחד התחיל לשתות בבית המרוזח כמויות גדולות באופן חריג, והוציא סכומי כסף גדולים כדי לשלם גם עבור המשקאות של חבריו. עניין זה עורר בנו חשד, וחקרנו את האיש חקירה מעמיקה. הוא נשבר, והודה שאשתו שהיתה עובדת בעבר בביתו של הרב, גנבה סכום כסף גדול מהמגרה שבשולחן של הרב. במשך חודשים רבים הם שמרו על העניין בסוד, אבל עכשיו החליטו שנשכח כבר, מן הסתם, עניין הגנבה, והם יכולים להתחיל לבזבז את הכסף. מאחר שכך, התחיל הכפרי להוציא כסף רב על שתיה ולהתהלל".
הרבי לא ידע את נפשו. הוא חזר לביתו מדוכדך, ואמר לאשתו בצער ובדמעות: "רואה את, צדקתי כשאמרתי שלא ייתכן שזהו ר' מאיר. עתה אין לי ברירה, חייב אני לנסוע אליו ולנסות לפייסו, אם כי איני יודע, איך ובמה אוכל לפייס אותו על חשד נורא כזה שחשדנו בו".

נסע הרבי אל ר' מאיר, והתנצל בפניו כשדמעות זולגות מעיניו, ושאל אם יוכל למחול לו על החשד ועל הכלימה הנוראה שהכלימוהו. ר' מאיר מחל מיד, והתחנן בפני הרבי שלא יצטער.

הודה לו הרבי על דבריו, ושבחו על אצילות נפשו, אך אמר: "מוכרח אני לשמוע ממך הסבר, ולהבין את פשר מעשיך. מדוע הודית בדבר שלא עשית, ועוד לקחת על עצמך התחייבות כספית כה גדולה?"

אמר לו ר' מאיר, "ראיתי את הצער הגדול של הרבנית, ואת הכאב של הרבי. החלטתי לקחת על עצמי את הביזיון את ההוצאה הכספית, ובלבד שהרב והרבנית לא יצטערו".

חזר הרבי וביקש את סליחתו, וברכו בעושר גדול, לו ולכל דורותיו. ואכן, ברכתו של הרבי התקיימה. ר' מאיר רוטשילד התעשר עושר רב, והעושר המשיך וליווה את המשפחה לדורותיה. (רבי אברהם צבי מרגלית שליט"א)

הרבי דחה את הדברים מכל וכל. לא ייתכן, ר' מאיר הוא יהודי ירא שמיים, תלמיד חכם ובעל מידות נאצלות. איך אפשר לחשוד בו שגנב את הכסף?

אמרה הרבנית: "הרי בדקנו וחקרנו, ולא מצאנו שום רמז לגבי זהותו של הגנב. עכשיו ניצבים לנגד עינינו כל הסימנים שהוא הגנב".

הרבנית הפצירה ברבי, שייסע וינסה לחקור את ר' מאיר בעדינות, האם ידו היתה במעל. לא יכול היה הרב לעמוד בלחצים, ויצא לדרך בפיק ברכיים. הוא היה בטוח במאת האחוזים שנסיעתו לחינם, ועשה זאת רק כדי להניח את דעתה של הרבנית, שיסור החשד מליבה.

ר' מאיר הופתע לראות את הרבי בפתח ביתו, וקיבלו בשמחה גדולה. הוא הכניסו לטרקלינו, כיבד אותו במזון ובשתייה, ולאחר מכן שאל: "במה אוכל לעזור לרבי?"

ביגון ובפנים כבושות בקרקע, אמר הרבי: "אני מתנצל מראש, אין לי כל ספק ואינני חושד כלל, אבל רוצה אני להסיר ספק מליבותיהם של בני הבית, שמחשבה עלתה בהם... מבקש אני לשאול, האם יש לך מושג מי גנב את הכסף? ברור לי, שתשובתך תהיה שאין לך כל ידיעה על כך. רק אמור לי זאת בפוך, ומיד אסע לדרכי חזרה".

הרבי הרים את עיניו, והביט בר' מאיר בתקווה, אך לפליאתו ולצערו הגדול אמר ר' מאיר: "אני חייב להתוודות. החשד שחשדו בי, חשד אמת הוא. אני לקחתי את הכסף. לצערי, היה לי רגע של חולשה, ולא עמדתי בניסיון".

הרב עמד הרב נדהם, מבלי יכולת לפצות את פיו. מצד אחד, אבן נגולה מעל לבו, הוא שמח על שלא חשדו בכשרים. אך מצד שני, הוא הצטער צער רב על שתלמידו היקר נכשל בגנבה.

ר' מאיר המשיך ואמר: "לצערי, לא מצוי כרגע בידי כל הסכום. אני מבקש מהרב, שיאפשר לי הסדר תשלומים. אשלם חלק מהסכום עכשיו, ואת השאר אחזיר בתשלומים, בסכום שנקצב מראש, מדי חודש בחודשו".

הרבי הסכים, וחזר לביתו ברגשות מעורבים. חודשים רבים חלפו, וכפי שהבטיח ר' מאיר, מדי חודש בחודשו נשלח אל הרבי הסכום שנקצב, ע"ח פירעון החוב. יום אחד התדפקו שוטרים על דלתו של הרבי, וביקשו ממנו

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

נזיר דף נ"ט

ממה חשש הגאון מטשעבין שיחליק?

לא ילבש גבר שמלת אשה

הרב מטשעבין שוב ושוב. עד שהרב נענה ואמר לו: אני מפחד שאחליק, אני חושש מהתחלקות - איך האב מורא אז איך וועל גליש'ין...

כשהרב מטשעבין יצא לרחוב הלכתי אחריו ושאלתי - אתם מפחדים להתגלש 'על איסור לא ילבש?!...כן, כן, השיב הגאון זצ"ל. ונהנה שירדתי לעומק חריפתו [חששו היה דוקא באותן נעלי בית באותם ימים].

(קול חוצב)

מפחד להתגלש סיפר ר' שלום: הנשים בירושלים היו נוהגות לנעול נעלי בית מעץ [=קאלאט'ס].

ב"בית המרחץ" השכונתי של שערי חסד נרכשו עשרות זוגות של אותם נעלי בית לרווחת המתרחצים שלא יחליקו מהרטיבות שעל הקרקע. בהזדמנות מסוימת נכנס יהודי [אמריקאי] ל"מקוה" והבחין שהגאון מטשעבין לא נועל את אותם נעלי בית. האיש נטפל אליו: "למה לא ינעל את ה'קאלאט'ס?" שאל את

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מה הקשר בין שמונה עשר פרקי התהילים הראשונים לתפילת שמונה עשרה?

עמו ישראל בשלום", לפני 'אלקי נצור', ופעם אחת לאחר 'אלקי נצור', לפני הפסיעה לאחור. ויש שכתב שלכתחילה אין לאומרו אלא פעם אחת, לאחר 'אלקי נצור'.

[משנ"ב קכב, ג, שעה"צ ה, וביה"ל ד"ה ולקדיש; בו"מ דרשו, 6]

חכמינו ז"ל תיקנו לומר בסוף תפילת שמונה עשרה את הפסוק שבתהילים: "יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי", כדרך שאמרו דוד המלך ע"ה לאחר שמונה עשר פרקי תהילים. ולכתחילה יש לאומרו פעמיים: פעם אחת מיד לאחר "המברך את

האם מותר לענות לקדיש בעת אמירת 'אלקי נצור'?

ולקדושה. ולדעת הרמ"א, במקום שנוהגים לומר 'יהיו לרצון' רק לאחר 'אלקי נצור', מותר לענות לקדיש, לקדושה, 'ברכו', ו'אמן' של הברכות 'הא-ל הקדוש' ו'שומע תפילה'; וראה תקציר למחר, בנוגע להנהגה לכתחילה בענין זה.

[שו"ע קכב, א, ומשנ"ב א]

לדעת השולחן ערוך, אף לאחר שסיים המתפלל את ברכת "המברך את עמו ישראל בשלום", כל עוד לא אמר את הפסוק 'יהיו לרצון' - בין אם נוהג לאומרו גם לפני 'אלקי נצור', ובין אם נוהג לאומרו רק לאחר 'אלקי נצור' - אסור לענות אפילו לקדיש

סיימת שמונה עשרה ואתה ממתין לעומד מאחוריך שיסיים - מה מותר לך לעשות כעת?

רשאי לומר פרקי תהילים, ויש שהתיר רק לומר יחד עם הציבור, כשאומרים תהילים לאחר התפילה. ולימוד תורה - מעיקר הדין מותר אף בדיבור ובכתיבה; ויש שאסר בדיבור, והתיר ללמוד במחשבה.

[משנ"ב קכב, ד; בו"מ דרשו, 9]

מי שסיים תפילת שמונה עשרה, אלא שאינו יכול לפסוע לאחוריו מחמת שהעומד מאחוריו טרם סיים את תפילתו - יענה לכל 'דבר שבקדושה', כולל כל 'אמן' שהוא, ואף 'ברוך הוא וברוך שמו'; וכן יאמר 'עלינו לשבח' עם הציבור. ונחלקו הפוסקים אם

* מי שטעה באחת הברכות האמצעיות שבשמונה עשרה באופן שצריך לחזור ולאומרה, או שטעה ודילג ברכה אחת - יחזור לראש הברכה שטעה בה או דילגה, וימשיך כרגיל לפי סדר הברכות.
* בתענית ציבור אומר הש"ץ ברכת 'עננו' לאחר ברכת 'גואל ישראל'. ואם שכח לברך ברכה זו, ונזכר לפני שאמר "ברוך אתה ה'" בסוף ברכת 'רפאנו' - יאמר עננו ולאחר מכן ישוב ויאמר רפאנו.
* בברכת 'רצה' אומרים: "והשב (את) העבודה לדביר ביתך וְאֲשִׁי יִשְׂרָאֵל ותְּפַלְתֶּם (מהרה) באהבה תקבל ברצון". ולמילים אלו ישנם פירושים שונים ופיסוקים שונים.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

באיזה מקרה מתירה שפיכת מים על הקרקע לומר דברי קדושה?

עולה מהם ריח רע - במידה הגורמת צער לבני אדם - התירו חכמים לומר דברי קדושה בסמוך להם על ידי שפיכת 'רביעית' (150-86 מ"ל, לשיטות השונות) מים על גביהם בבת אחת, או שפיכתם לתוך רביעית מים. ויש מפוסקי זמננו שכתבו, כי יתכן שגם נוזלים אחרים בכמות של רביעית, מועילים לענין זה.

[שו"ע עז, א, ומשנ"ב א, ב, ג רי; וראה שעה"צ ה; בו"מ דרשו, 6-5, וראה שם, 1; ביה"ל עח, א, ד"ה היה, רעט הקדמה, אות ט]

חכמינו ז"ל אסרו לאדם לומר דברי קדושה: ברכות, תפילה, או דברי תורה, כאשר נמצאים 'מי רגלים' בטווח של ארבע אמות (1.92-2.31 מטרים, לשיטות השונות) ממנו, או שנמצאים למולו 'כמלוא עיניו', דהיינו, בטווח ראייתו. ובאופנים מסוימים, האיסור הוא מדאורייתא.

וכשמיי הרגלים מוטלים על הקרקע, או מונחים בכלי, ולא

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו'
'הפותח בכל יום' לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il